

УДК 81'373.47:316.774

Катиш Т. В.¹, Мащенко А. В.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. СН-114 НУ «Запорізька політехніка»

НЕКОРЕКТНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНИХ ЗМІ

Журналісти часто висвітлюють болючі для українців теми, злочини різних за національністю, сферою діяльності, віковими ознаками осіб, пишуть про незахищені верстви населення. Особливої актуальності набувають питання дотримання морально-етичних норм.

Мета цього дослідження – проаналізувати некоректні назви людей різних етнічних та соціальних груп, представлені в мові сучасних українських ЗМІ.

Часто в медіконтексті використовуються некоректні лексеми для номінації осіб афроамериканської національності, а саме: *негр, нігер, темношкірий, чорний*, які мають зазвичай негативне забарвлення. Наприклад: *На Закарпатті з'явився власний негр*. Найбільш коректно для називання таких осіб використовувати такі словосполучення: *виходець із такої-то країни, виходець з африканського континенту, афроамериканець*.

До порушень національної належності героя матеріалу відносять невинуватене вживання лексеми *цигани*, особливо в негативному контексті, створеному під впливом стереотипів, що часто породжує мову ворожнечі: *Женяться цигани з українцями*. Замість цього слова експерти пропонують частіше послуговуватися лексемами *роми, люди ромської національності*.

Професійну етику медійників порушують наявні в публікаціях прикладки *мати-одиначка чи батько-одиначка*: *Дітям з батьками-одиначками живеться не гірше, ніж дітям в повних сім'ях*. Коректно було б використати номінацію *мати чи батько, що самотійно виховують дитину*.

У публікаціях українських ЗМІ людей старшого віку зазвичай називають *пенсіонерами*. Наприклад: *Пенсіонери старше 70 років отримають доплати до пенсії з наступного року*. Найкраще використовувати словосполучення: *старше покоління, люди старшого віку, старші люди*. Альтернативою може бути й конструкція *люди третього віку*, якою послуговуються в англomовних країнах. Інколи журналісти пропонують вживати також словосполучення *люди літнього віку*.

Отже, можна узагальнити, що журналісти, пишучи про представників різних соціальних груп (за віковими характеристиками, етнічною належністю, соціальним статусом тощо), порушують журналістську етику, використовуючи некоректні номінації. Необхідно послуговуватися коректною лексикою в текстах ЗМІ з метою дотримання етичних норм та формування культури фахової комунікації.